

Anekant Education Society's
Tuljaram Chaturchand College, Baramati
(Autonomous)

Four Year B.A. Degree Program in Marathi
(Faculty of Arts and Humanities)

CBCS Syllabus
S.Y.B.A. (Marathi) Semester -III
For Department of Marathi
Tuljaram Chaturchand College, Baramati

Choice Based Credit System Syllabus (2023 Pattern)
(As Per NEP 2020)
To be implemented from Academic Year 2023-2024

Title of the Programme: S.Y.B.A. (Marathi)

Preamble

AES's Tuljaram Chaturchand College has made the decision to change the syllabus of across various faculties from June, 2023 by incorporating the guidelines and provisions outlined in the National Education Policy (NEP), 2020. The NEP envisions making education more holistic and effective and to lay emphasis on the integration of general (academic) education, vocational education and experiential learning. The NEP introduces holistic and multidisciplinary education that would help to develop intellectual, scientific, social, physical, emotional, ethical and moral capacities of the students. The NEP 2020 envisages flexible curricular structures and learning based outcome approach for the development of the students. By establishing a nationally accepted and internationally comparable credit structure and courses framework, the NEP 2020 aims to promote educational excellence, facilitate seamless academic mobility, and enhance the global competitiveness of Indian students. It fosters a system where educational achievements can be recognized and valued not only within the country but also in the international arena, expanding opportunities and opening doors for students to pursue their aspirations on a global scale.

In response to the rapid advancements in Arts and Humanities the evolving approaches in various domains of **Marathi** and related subjects, the Board of Studies in **Marathi** at Tuljaram Chaturchand College, Baramati - Pune, has developed the curriculum for the first semester of F.Y.B.A. **Marathi** , which goes beyond traditional academic boundaries. The syllabus is aligned with the NEP 2020 guidelines to ensure that students receive an education that prepares them for the challenges and opportunities of the 21st century. This syllabus has been designed under the framework of the Choice Based Credit System (CBCS), taking into consideration the guidelines set forth by the National Education Policy (NEP) 2020, LOCF (UGC), NCrf, NHEQF, Prof. R.D. Kulkarni's Report, Government of Maharashtra's General Resolution dated 20th April and 16th May 2023, and the Circular issued by SPPU, Pune on 31st May 2023.

Overall, revising the **Marathi** syllabus in accordance with the NEP 2020 ensures that students receive an education that is relevant, comprehensive, and prepares them to navigate the dynamic and interconnected world of today. It equips them with the knowledge, skills, and competencies needed to contribute meaningfully to society and pursue their academic and professional goals in a rapidly changing global landscape.

Programme Specific Outcomes (PSOs)

Program Specific Outcomes

(PSOs). B.A. Marathi

- PSO1.** मराठी भाषा आणि वाङ्मयाचे प्रगत ज्ञान होईल.
- PSO2** वाङ्मयीन प्रश्नांसंबंधी विचार करण्याची क्षमता विकसित होईल.
- PSO3.** वाङ्मयाची आणि जीवनाची जाणीव प्रौढ होईल.
विद्यार्थ्यांच्या लेखन गुणांना उत्तेजन मिळेल.
- PSO4.** विद्यार्थ्यांची भाषिक कौशल्याच्या वापरासंबंधीची क्षमता विकसित होईल.
- PSO5.** साहित्याच्या अभ्यासाने चिकित्सक अभ्यासाची क्षमता वाढीस लागेल.
- PSO6.** समस्या निवारण व प्रश्नांबद्दल समीक्षणात्मक दृष्टी विकसित होईल.
- PSO7.** भाषेचे विविध व्यवहार आणि साहित्याच्या संदर्भातील भाषा व्यवहार याविषयी आकलन क्षमतेत वाढ होईल.
- PSO8.** आधुनिक भाषा अभ्यासाच्या साधनांची माहिती होईल. विविध प्रसारमाध्यमांमध्ये उपलब्ध असलेल्या उद्योग- व्यसायाच्या संधी ज्ञात होतील.
- PSO9.** निरीक्षण कौशल्ये व आकलन क्षमतेची कौशल्ये विकसित होतील .
- PSO10.** साहित्याभ्यासाने जबाबदार नागरिकत्वाची जाणीव विकसित होईल व नैतिक तसेच सामाजिक भान असलेला जाणीवेचा युवक तयार होईल.
- PSO11.** पर्यावरण जाणीव व पर्यावरण संवर्धन मूल्यांची ज्ञान क्षमता विकसित होईल.
- PSO12.** व्यक्तीच्या वैयक्तिक व सामाजिक, सांस्कृतिक विकासात साहित्याचे स्थान मोलाचे आहे. याबद्दलची समज वाढीस लागेल.

Anekant Education Society's

**TULJARAM CHATURCHAND COLLEGE
OF ARTS, SCIENCE & COMMERCE, BARAMATI**

Program Outcomes (POs) for B.A Programme

PO1: Research-Related Skills: Seeks opportunity for research and higher academic achievements in the chosen field and allied subjects and is aware about research ethics, intellectual property rights and issues of plagiarism. Demonstrate a sense of inquiry and capability for asking relevant/appropriate questions; ability to plan, execute and report the results of an research project be it in field or otherwise under supervision.

PO2: Effective Citizenship and Ethics: Demonstrate empathetic social concern and Equity centred national development; ability to act with an informed awareness of moral and ethical issues and commit to professional ethics and responsibility.

PO3: Social competence: Express oneself clearly and precisely to build good interpersonal relationships in personal and professional life. Make effective use of linguistic competencies to express themselves effectively in real and virtual media. Demonstrate multicultural sensitivity in group settings.

PO4: Disciplinary Knowledge: Demonstrate a blend of conventional discipline knowledge and its applications to the modern world. Execute strong theoretical and practical understanding generated from the chosen programme.

PO5: Personal and professional competence: Equip with strong work attitudes and professional skills that will enable them to work independently as well as Collaboratively in a team environment.

PO6: Self-directed and Life-long learning: Acquire the ability to engage in independent and life-long learning in the broadest context of socio-technological change.

PO7: Environment and Sustainability: Understand the impact of the scientific solutions in societal and environmental contexts and demonstrate the knowledge of, and need for sustainable development.

PO8: Critical Thinking and Problem solving: Exhibit the skill of critical thinking and use higher order cognitive skills to approach problems situated in their social environment, propose feasible solutions and help in its implementation.

Anekant Education Society's
Tuljaram Chaturchand College, Baramati
(Autonomous)

Board of Studies (BOS) in Marathi

From 2022-23 to 2024-25

<u>Sr. No</u>	<u>Name of Attendees</u>	<u>Designation</u>
1	Prof. Dr . Seema Naik –Gosavi	<u>Chairman</u>
2.	Dr. Mukta Ambhere	Internal Member
3.	Mr. Santoshkumar Daphalapurkar	Internal Member
4.	Dr. Sunil Khamgal	Internal Member
5.	Dr. Rajkuamr Tarade	Internal Member
6.	Dr. Tukaram Rongate	Vice-Chancellor Nominee
7.	Prof. Dr. Randhir Shinde	Expert from other University
8.	Prof. Dr. Dasoo Vaidya	Expert from other University
10.	Hon. Raj Kazi	Journalist Expert
11.	Hon. Girish Bhandwalkar	Meritorious Alumni
12	Dr. Ranjana Nemade	BOS Member
15	Mr. Gaurav Shinde	PG Student
16	Bibiaaysha Landage	PG Student

Anekant Education Society's
Tuljaram Chaturchand College of Arts, Science and Commerce, Baramati
(Autonomous)

Course & Credit Structure for S.Y.B.A.Marathi (2023 Pattern as per NEP-20)

Sem	Course Type	Course Code	Course Title	Theory / Practical	Credits
III	Major Mandatory	MAR-201-MJM	मराठी साहित्य : नाटक	Theory	04
	Major Mandatory	MAR -202-MJM	आधुनिक मराठी वाङ्मयाचा इतिहास (इ.स.१८१८ते १९२०)	Theory	04
	Minor	MAR -211-MN	मराठी साहित्य : चरित्र	Theory	04
	Open Elective (OE)	MAR -216-OE	माहितीपट : निर्मिती व स्वरूप	Theory	02
	Vocational Skill Course (VSC)	MAR -221-VSC	भाषा आणि व्यक्तिमत्त्व विकास	Theory	02
	Ability Enhancement Course (AEC)	MAR-231-AEC	भाषिक उपयोजन व लेखन कौशल्ये	Theory	02
		HIN-231-AEC	हिंदी भाषा कौशल	Theory	
		SAN-231-AEC	प्राथमिक संभाषण कौशल्यम	Theory	
	Co-curricular Course (CC)	YOG/PES/CUL/NS S/NCC-239-CC	To be selected from the Basket	Theory	02
	Field Project (FP)	MAR -235-FP	Field Project (FP)	Theory/ Practical	02
Generic IKS Course (IKS)	GEN-245-IKS	Indian Knowledge system ((Generic))	Theory	02	
Total Credits Semester-III					24
IV	Major Mandatory	MAR -251-MJM	मराठी साहित्य : कादंबरी	Theory	04
	Major Mandatory	MAR -252-MJM	आधुनिक मराठी वाङ्मयाचा इतिहास (इ.स. १९२० ते २०००)	Theory	04
	Minor	MAR -261-MN	मराठी साहित्य : आत्मकथन	Theory	04
	Open Elective (OE)	MAR -266-OE	प्रसारमाध्यमांसाठी मुलाखत लेखन	Theory	02
	Skill Enhancement Course (SEC)	MAR -276-SEC	मानपत्र लेखन	Theory	02
	Ability Enhancement Course (AEC)	MAR-281-AEC	लेखन निर्मिती व परीक्षण	Theory	02
		HIN-281-AEC	हिंदी भाषा: संप्रेषण कौशल	Theory	02
		SAN-281-AEC	प्रगत संभाषण कौशल्यम	Theory	02

	Co-curricular Course (CC)	YOG/PES/CUL/NS S/NCC-289-CC	To be selected from the Basket	Theory	02
	Community Engagement Project (CEP)	MAR -285-CEP	Community Engagement Project (CEP)	Theory/ Practical	02
Total Credits Semester-IV					22
Cumulative Credits Semester III + Semester IV					46

**CBCS Syllabus as per NEP 2020 for SYBA
(2023 Pattern)**

Name of the Programme	: SYBA MARATHI SPL PAPER 1
Program Code	: UAMAR
Class	: SYBA
Semester	: III
Course Type	: Major Mandatory (Theory)
Course Name	: मराठी साहित्य - नाटक
Course Code	: MAR-201 MJM
No. of Lectures	: 60
No. of Credits	: 04

Course Objectives:

१. मराठी साहित्य प्रकारांच्या तात्विक घटकांची ओळख करून देणे
२. वेगवेगळ्या कालखंडातील मराठीतील अभिजात साहित्य कृतींचा संस्कार घडविणे.
३. नाटक या साहित्य प्रकाराविषयीची अभिरुची निर्माण करणे.
४. नाटक या साहित्य प्रकाराचे घटकांचा अभ्यास करणे.
५. साहित्यकृतीचे आकलन आस्वाद आणि मूल्यमापन करण्याची दृष्टी निर्माण करणे.
६. साहित्याचा सूक्ष्म पातळीवर अभ्यास करण्याची क्षमता विकसित करणे .
७. मराठी साहित्यातील विविध प्रकारच्या नाटकांचे आकलन करून देणे.

Course Outcomes:

- Co १) मराठीतील विविध साहित्य प्रकारांची ओळख होईल.
- Co २) वेगवेगळ्या कालखंडातील मराठीतील अभिजात साहित्य कृतींचा संस्कार होईल.
- Co ३) नाटक या साहित्य प्रकाराचा अभ्यास करण्याची क्षमता विकसित होईल.
- Co ४) नाटक या साहित्य प्रकाराचे घटकांचा अभ्यास होईल .
- Co ५) साहित्यकृतीचे आकलन आस्वाद आणि मूल्यमापन करण्याची दृष्टी निर्माण होईल.
- Co ६) नाटकाचा सूक्ष्म पातळीवर अभ्यास करण्याची क्षमता विकसित होईल.
- Co ७) नाटकाची विद्यार्थ्यांमध्ये आवड निर्माण होईल.

Topics and Learning Points

घटक	तपशील	तासिका
१	नाटक साहित्य प्रकाराची संकल्पना <ul style="list-style-type: none"> ● नाटक म्हणजे काय ? ● नाटकाचे प्रकार ● नाटक या साहित्यप्रकाराचे घटक -शीर्षक,दिग्दर्शन, कथानक, पात्रचित्रण, घटना प्रसंग,संवाद, नेपथ्य,प्रकाशयोजना,ध्वनिसंयोजन,रंगभूषा, वेशभूषा. 	६०
२	नाटक : एक कलाप्रकार <ul style="list-style-type: none"> ● नाटक साहित्यप्रकाराची वाटचाल ● मराठी नाटकाची भाषा व आकृतिबंध ● मराठी रंगभूमी (व्यावसायिक व प्रायोगिक) ● 	
३	नेमलेली साहित्यकृती- नाटक 'वाडा चिरेबंदी' - महेश एलकुंचवार	
४	'वाडा चिरेबंदी' - लेखक परिचय : महेश एलकुंचवार	
५	'वाडा चिरेबंदी' नाटकाचे वाङ्मयीन मूल्यमापन	
६	'वाडा चिरेबंदी' नाटकाचा रंगमंचीय आविष्कार <ul style="list-style-type: none"> ● 'वाडा चिरेबंदी' नाटकाचे वेगळेपण 	

संदर्भग्रंथ-

१. मराठी वाङ्मयाचा इतिहास खंड ४,५,६, म.सा.प. पुणे
२. अर्वाचीन मराठी गद्याची पूर्वपीठिका - गं.बा. सरदार
३. महाराष्ट्र जीवन खंड १ व खंड २ - गं. बा. सरदार
४. साहित्य समाज आणि संस्कृती - दिगंबर पाध्ये
५. मराठी वाङ्मयाचा विवेचक इतिहास - प्र.न. जोशी
६. महाराष्ट्राचा सांस्कृतिक इतिहास - शं.दा. पेंडसे १
७. मराठी वाङ्मयाची सांस्कृतिक पार्श्वभूमी - गो. म. कुलकर्णी

८. अर्वाचीन मराठी साहित्याची सांस्कृतिक पार्श्वभूमी - सदा. कन्हाडे
९. आधुनिक मराठी वाङ्मयाचा इतिहास खंड १,२ - • डॉ. अ.ना. देशपांडे
१०. प्रदक्षिणा खंड १,२ कॉन्टिनेन्टल प्रकाशन, पुणे
११. एकोणिसावे शतक: सुधारणावाद व मराठी साहित्य - डॉ. सुधाकर शेलार
१२. खडक आणि पाणी - गंगाधर गाडगीळ

*****

Choice Based Credit System Syllabus (2023 Pattern)

(As Per NEP 2020)

Mapping of Program Outcomes with Course Outcomes**Class :** S.Y.B. A. (Sem III)**Course :** Theory**Paper :** SPL- 1**Credit :** 4**Subject :** MARATHI**Course Code :** MAR-201 MJM**Title of Course :** मराठी साहित्य : नाटक

Weightage: 1= weak or low relation, 2= moderate or partial relation, 3= strong or direct relation

Course Outcomes	Programme Outcomes (POs)									
	PO 1	PO 2	PO 3	PO 4	PO 5	PO 6	PO 7	PO 8	PO 9	PO 10
CO 1	1	3	1	1	1	1	1	1	1	1
CO 2	3	1	1	1	1	1	1	1	1	1
CO 3	1	1	3	1	1	1	1	1	1	1
CO 4	1	1	1	1	3	1	1	1	1	1
CO 5	1	1	1	3	1	1	1	1	1	1
CO 6	1	1	1	1	1	1	1	1	3	3
CO 7	1	1	1	1	1	3	1	3	1	1
CO8	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1

Justification for the Mapping**PO1: Critical and Creative Thinking:**

CO2: नाटक या साहित्य प्रकारच्या अभ्यासातून विद्यार्थी सामाजिक समस्या सोडविण्यासाठी नाटक या माध्यमाचा वापर करण्यास सक्षम होतील. नव नवे नाट्याविष्कार करण्यास विद्यार्थी प्रेरित होतील.

PO2: Communication Skill:

CO1 : नाटकामधील शब्दफेक, संवाद कौशल्य, सादरीकरण कौशल्य लक्षात येईल व त्यातून विद्यार्थ्यांचे संवाद कौशल्य विकसित होईल.

PO3: Multicultural Competence:

CO3:नाटकामध्ये विविध प्रदेशातील सामाजिक, सांस्कृतिक समाजजीवनाचे प्रतिबिंब पडत असल्याने विद्यार्थ्यांना बहुसांस्कृतिक क्षमता वाढीस लागेल.

PO4: Research Skills:

CO5: विद्यार्थ्यांची संशोधक वृत्ती जागृत होऊन ते विविध सामाजिक समस्या शोधून त्या नाटकातून आविष्कृत करण्याचा प्रयत्न करतील. तसेच विविध नाट्यविषयांची तुलनात्मक जाणीव विकसित होईल.

PO5: Environmental awareness:

CO4: नाटक हा साहित्यप्रकार समाजजागृतीचे प्रभावी माध्यम असल्याने पर्यावरणीय न्हास थांबविण्याच्या दृष्टीकोनातून जनजागृती करता येईल व त्यादृष्टीने पथनाट्य, मूकनाट्यं, गीतनाट्य, नभोनाट्यं, चलचित्रपट निर्मिती करण्यास प्रेरित होतील.

PO6: Problem-solving Abilities:

CO7 : सामाजिक समस्या नाटकांमधून चांगल्याप्रमाणात हाताळता येतात व त्या सोडविण्यासाठी जनमानस एकत्रित करता येते. याची जाणीव विद्यार्थ्यांमध्ये निर्माण होईल.

PO7: Collaboration and Teamwork:

CO6: नाटक साहित्य प्रकाराच्या विकसनशील परंपरा विचारात घेतल्यास मराठीतील विभिन्न साहित्यिक आणि सांस्कृतिक परंपराची माहिती मिळू शकते व अभ्यासात भर पडून सामाजिक दृष्टिकोन विकसित होऊन पदवीधरचा अभ्यास करण्यास व गटचर्चा करण्यास विद्यार्थी सक्षम होईल.

PO8: Value inculcation:

CO7: वेगवेगळ्या कालखंडातील मराठीतील अभिजात नाट्य साहित्यकृतींचा संस्कार होऊन विद्यार्थ्यांमध्ये मूल्यसंस्कार रुजतील.

PO9: Digital and technological skills:

CO6 माहिती तंत्रज्ञानाचा वापर नाटक साहित्य प्रकारात करता येईल व नाटकाचा परिचय ICT वर घेतल्यास विद्यार्थ्यांच्या तो दीर्घकाळ लक्षात राहील.

PO10: Community Engagement and Service:

CO6 नाटक साहित्य प्रकाराच्या विकसनशील परंपरेचे ज्ञान होऊन सामाजिक प्रबोधन करण्यास विद्यार्थी सक्षम होईल.

*****

**CBCS Syllabus as per NEP 2020 for SYBA
(2023 Pattern)**

Name of the Programme	: SYBA MARATHI SPL PAPER 2
Program Code	: UAMAR
Class	: SYBA
Semester	: III
Course Type	: Major Mandatory (Theory)
Course Name	: आधुनिक मराठी वाङ्मयाचा इतिहास (इ.स.१८१८ते १९२०)
Course Code	: MAR-202- MJM
No. of Lectures	: 60
No. of Credits	: 04

Course Objectives:

१. विशेषस्तरावर अभ्यासाचा प्रारंभ होत असताना मराठी साहित्याच्या ऐतिहासिक परंपरेचे स्थूलज्ञान करून देणे.
२. विशिष्ट कालखंडाच्या पार्श्वभूमीवर साहित्यामागील प्रेरणा प्रवृत्तीचा परिचय करून देणे.
३. साहित्य प्रकाराच्या विकसनशील परंपरेचे स्थूल ज्ञान करून देणे.
४. विविध कालखंडाच्या पार्श्वभूमीवर साहित्यामागील प्रवृत्तीचा परिचय करून देणे.
५. साहित्य प्रकाराच्या विकसनशील परंपरेचे स्थूल ज्ञान करून देणे.
६. साहित्याच्या परंपरेचा परिचय करून देणे.
७. पदव्युत्तर अभ्यास करण्याची पूर्वतयारी करणे.

Course Outcomes:

- CO1. आधुनिक मराठी वाङ्मयाची पूर्वपिठीका व ऐतिहासिक महत्त्व विद्यार्थ्यांच्या लक्षात येईल.
- CO2. या संपूर्ण कालखंडातील साहित्याची धार्मिक, राजकीय, सांस्कृतिक आणि वाङ्मयीन पार्श्वभूमी लक्षात येईल.
- CO3. या संपूर्ण कालखंडातील निबंध, कविता, कथा, कादंबरी, नाटक, चरित्र-आत्मचरित्र, या वाङ्मय प्रकाराचे आकलन होईल.
- CO4. विविध वाङ्मय प्रकारांची ओळख होईल.
- CO5. विविध कालखंडाच्या पार्श्वभूमीवर साहित्यामागील प्रवृत्तीचा परिचय होईल.
- CO6. साहित्य प्रकाराच्या विकसनशील परंपरेचे ज्ञान होईल.
- CO7. पदव्युत्तर अभ्यास करण्याची पूर्वतयारी होईल.

Topics and Learning Points		
घटक	तपशील	तासिका
१	कालखंडाची पार्श्वभूमी: इ.स. १८१८ ते १८७४ <ul style="list-style-type: none"> वाङ्मयाची संकल्पना व स्वरूप शैक्षणिक, सामाजिक, धार्मिक, राजकीय, सांस्कृतिक आणि वाङ्मयीन पार्श्वभूमी. 	६०
२	कालखंडाची पार्श्वभूमी: इ.स. १८१८ ते १८७४ <ul style="list-style-type: none"> साहित्य निर्मिती मागील प्रेरणा आणि प्रवृत्ती. साहित्याची परंपरा व प्रवाह 	
३	इ.स. १८१८ ते इ.स. १८७४ <ul style="list-style-type: none"> वाङ्मय प्रकारांचा स्थूल आढावा निबंध, वाङ्मयीन नियतकालिके 	
४	इ.स. १८१८ ते इ.स. १८७४ <ul style="list-style-type: none"> कथा, कादंबरी, कविता नाटक, चरित्र, आत्मचरित्र इ. 	
५	इ.स. १८७५ ते १९२० या कालखंडाची पार्श्वभूमी <ul style="list-style-type: none"> शैक्षणिक, सामाजिक, धार्मिक, राजकीय, सांस्कृतिक आणि वाङ्मयीन पार्श्वभूमी साहित्य निर्मिती मागील प्रेरणा आणि प्रवृत्ती साहित्याची परंपरा व प्रवाह 	
६	इ.स. १८७५ ते १९२० या कालखंडाची पार्श्वभूमी <ul style="list-style-type: none"> १९ वे शतक प्रेरणा व प्रवृत्ती. वाङ्मय इतिहास विचारातील काही नव संकल्पना निबंध, वाङ्मय, नियतकालिके कथा, कादंबरी, कविता नाटके, चरित्र, आत्मचरित्र 	

संदर्भग्रंथ-

- मराठी वाङ्मयाचा इतिहास खंड ४, ५, ६, म.सा.प. पुणे
- अर्वाचीन मराठी गद्याची पूर्वपीठिका - गं.बा. सरदार
- महाराष्ट्र जीवन खंड १ व खंड २ - गं. बा. सरदार
- साहित्य समाज आणि संस्कृती - दिगंबर पाध्ये
- मराठी वाङ्मयाचा विवेचक इतिहास - प्र.न. जोशी

६. महाराष्ट्राचा सांस्कृतिक इतिहास - शं.दा. पेंडसे
७. मराठी वाङ्मयाची सांस्कृतिक पार्श्वभूमी - गो. म. कुलकर्णी
८. अर्वाचीन मराठी साहित्याची सांस्कृतिक पार्श्वभूमी - सदा. कन्हाडे
९. आधुनिक मराठी वाङ्मयाचा इतिहास खंड १,२ - • डॉ. अ.ना. देशपांडे
१०. प्रदक्षिणा खंड १,२ कॉन्टिनेन्टल प्रकाशन, पुणे
११. एकोणिसावे शतक: सुधारणावाद व मराठी साहित्य - डॉ. सुधाकर शेलार
१२. खडक आणि पाणी - गंगाधर गाडगीळ

*****

Choice Based Credit System Syllabus (2023 Pattern)

(As Per NEP 2020)

Mapping of Program Outcomes with Course Outcomes**Class :** S.Y.B.A.SPL2 (SEM III)**Subject:** MARATHI**Course:** Major Mandatory (Theory)**Course Code:** MAR-202- MJM**Title of Course :** आधुनिक मराठी वाङ्मयाचा इतिहास (इ.स.१८१८ ते १९२०)**Weightage:** 1= weak or low relation, 2= moderate or partial relation, 3= strong or direct relation

Course Outcomes	Programme Outcomes (POs)									
	PO 1	PO 2	PO 3	PO 4	PO 5	PO 6	PO 7	PO 8	PO 9	PO 10
CO 1	1	3	1	1	1	1	1	1	1	1
CO 2	3	1	1	1	1	1	1	1	1	1
CO 3	1	1	3	1	1	1	1	1	1	1
CO 4	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1
CO 5	1	1	1	3	1	1	1	1	1	1
CO 6	1	1	1	1	1	1	3	1	2	3
CO 7	1	1	1	1	1	3	1	2	1	1
CO 8	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1

Justification for the mapping**PO1: Critical and Creative Thinking:**

CO2: विविध कालखंडाच्या पार्श्वभूमीवर साहित्यामागील प्रवृत्ती. विभिन्न कालखंडातील साहित्याची रचना उत्कृष्टता, विचारशीलता, इतिहास आणि धर्मशास्त्र या अभ्यासातून सामाजिक आणि सांस्कृतिक परिप्रेक्ष्यासह साहित्याच्या समृद्धीसाठी एक नवीन दृष्टीकोन निर्माण होईल.

PO2: Communication Skill:

CO1: आधुनिक मराठी वाङ्मयातील पूर्वपीठिका म्हणजेच सतत बदलत्या समाजातील विचारांची प्रासंगिकता लक्षात येईल आणि सामाजिकदृष्ट्या नागरिक होण्यास सक्षम होईल.

PO3: Multicultural Competence:

CO3: मराठी वाङ्मयाच्या कालखंडातील निबंध, कविता, कथा, कादंबरी, नाटक, चरित्र-आत्मचरित्र, या वाङ्मय प्रकाराचे वाचन केल्यास वाङ्मयाचे आकलन होऊन विद्यार्थ्यांना समृद्ध विचारधारा साहित्यिक सामाजिक दृष्टीकोन विकसित होईल.

PO4: Research Skills:

CO5: संपूर्ण कालखंडातील साहित्याची सामाजिक, राजकीय, सांस्कृतिक, धार्मिक आणि वाङ्मयीन पार्श्वभूमी समजून घेऊन इतिहास, व संस्कृतीचा शोध घेतल्यास धर्म राजकीय असंबद्धता आणि भाषांतर संबंधित मुलभूतसंशोधनात्मक दृष्टी विकसित होईल.

PO5: Environmental awareness:

CO4: साहित्यातील कथा, कविता, कादंबरी, नाटक, आत्मकथन इत्यादी विविध साहित्याच्या अभ्यासातून पदव्युत्तर अभ्यास करण्यासाठी योग्यपणे तयारी करतील.

PO6: Problem-solving Abilities:

CO7: विविध वाङ्मय प्रकारांमध्ये कथा, कविता, नाटक, कादंबरी, नाटक याचे भाषांतर आणि अनुवाद केल्यास रोजगाराच्या संधी उपलब्ध होतील.

PO7: Collaboration and Teamwork:

CO6: साहित्य प्रकाराच्या विकसनशील परंपरा विचारात घेतल्यास मराठीतील विभिन्न साहित्यिक आणि सांस्कृतिक परंपराची माहिती मिळू शकते व अभ्यासात भर पडून सामाजिक दृष्टिकोन विकसित होऊन पदवीधरचा अभ्यास करण्यास व गटचर्चा करण्यास विद्यार्थी सक्षम होईल.

PO8: Value inculcation:

CO7: साहित्यातील कथा, कविता, कादंबरी, नाटक, आत्मकथन इत्यादी विविध साहित्याच्या अभ्यासातून पदव्युत्तर अभ्यास करण्यासाठी योग्यपणे तयारी होईल .

PO9: Digital and technological skills:

CO6 कथा, कविता, कादंबरी, नाटक, आत्मकथन इत्यादी साहित्य प्रकारांचा परिचय ICT वर घेतल्यास विद्यार्थ्यांच्या लक्षात येईल.

PO10: Community Engagement and Service:

CO6 साहित्य प्रकाराच्या विकसनशील परंपरेचे ज्ञान होऊन सामाजिक प्रबोधन करण्यास विद्यार्थी सक्षम होईल.

*****

**CBCS Syllabus as per NEP 2020 for S.Y.B.A Marathi
(2023 Pattern)**

Name of the Programme	: SYBA MARATHI MN
Program Code	: UAMAR
Class	: S.Y. B.A.
Semester	: III
Course Type	: MN (Theory)
Course Name	: मराठी साहित्य : चरित्र
Course Code	: MAR-211- MN
No. of Lectures	: 60
No. of Credits	: 4

Course Objectives:

- १) साहित्याचे स्वरूप समजाऊन देणे.
- २) चरित्र या साहित्य प्रकाराच्या तात्त्विक घटकाचे ज्ञान करून देणे...
- ३) आधुनिक मराठी साहित्यातील चरित्रात्मक लेखांचे आकलन, आस्वाद आणि मूल्यमापन करण्याची क्षमता विद्यार्थ्यांमध्ये निर्माण करणे.
- ४) आधुनिक मराठी साहित्यातील चरित्रात्मक लेखाचे आस्वाद आणि मूल्यमापन करण्याची क्षमता विद्यार्थ्यांमध्ये निर्माण करणे.
- ५) विशेषस्तरावर अभ्यासाचा प्रारंभ होत असताना मराठी साहित्याच्या ऐतिहासिक परंपरेचे स्थूल ज्ञान करून देणे.
- ६) विशिष्ट कालखंडाच्या पार्श्वभूमीवर साहित्यामागील प्रेरणा प्रवृत्तीचे परिचय करून देणे.
- ७) साहित्य प्रकाराच्या विकसनशील परंपरेचे स्थूल ज्ञान करून देणे.

Course Outcomes:

- CO1.** साहित्याचे स्वरूप समजून येईल.
- CO2.** भाषेच्या विविध अविष्काराचे ज्ञान संपादन करून त्याचे व्यवहारात उपयोजन करता येईल.
- CO3.** 'चरित्र' या साहित्य प्रकाराची ओळख होईल त्याचा अन्वयार्थ लावण्याची दृष्टी विकसित होईल.
- CO4..** आधुनिक मराठी साहित्यातील चरित्रात्मक लेखाचे आकलन होईल.
- CO5.** चरित्रात्मक लेखाचे आस्वाद आणि मूल्यमापन करण्याची क्षमता विद्यार्थ्यांमध्ये निर्माण होईल.
- CO6.** विशिष्ट कालखंडाच्या पार्श्वभूमीवर साहित्यामागील प्रेरणा प्रवृत्तीचे परिचय होईल.
- CO7.** पदव्युत्तर अभ्यास करण्याची पूर्वतयारी होईल.

Topics and Learning Points

घटक	तपशील	तासिका
१	मराठी साहित्याचे स्वरूप	६०
२	'चरित्र' या साहित्यप्रकाराची तात्विक मीमांसा <ul style="list-style-type: none"> • चरित्र: स्वरूप व संकल्पना • चरित्र -आत्मचरित्र -साम्यभेद 	
३	मराठी चरित्र- प्रेरणा व प्रवृत्ती	
४	मराठी चरित्र - वैशिष्ट्ये	
५	चरित्र साहित्यप्रकार - वाटचाल	
६	नेमलेले साहित्यकृती चरित्र - <ul style="list-style-type: none"> • अण्णाभाऊंची दर्दभरी दास्तान- विश्वास पाटील 	

संदर्भ ग्रंथ-

- १) चरित्र आत्मचरित्र (तंत्र आणि इतिहास) - प्रा. अ. म. जोशी
- २) मराठी चरित्र मूलतत्वे व समीक्षा- ग. का. रावते
- ३) आत्मचरित्र मीमांसा- डॉ. आनंद यादव
- ४) चरित्रचिंतन - द. न. गोखले -
- ५) चरित्र आणि आत्मचरित्र (साहित्यरूप)- सदा क-हाडे
- ६) मराठीतील आत्मचरित्रपर लेखन- उषा हस्तक
- ७) वाङ्.मयीन संज्ञा संकल्पना कोश- प्रभा गणोरकर व इतर (संपादक)
- ८) मराठी वाङ्.मय कोश खंड-४- विजया राजाध्यक्ष (संपादक)
- ९) चरित्रात्मक नाटक: संकल्पना आणि समीक्षा डॉ. गीता मांजरेकर
- १०) ललित, चरित्र / आत्मचरित्र- विशेषांक जून-जुलै २०१३
- ११) स्वातंत्र्यपूर्व राजकीय नेत्यांच्या आत्मचरित्रांचा अभ्यास : एक चिकित्सा- डॉ. संजय घोडेकर
- १२) स्वातंत्र्योत्तर राजकीय नेत्यांच्या आत्मचरित्रांचा अभ्यास एक चिकित्सा-डॉ. संजय घोडेकर

*****

Choice Based Credit System Syllabus (2023 Pattern)

(As Per NEP 2020)

Mapping of Program Outcomes with Course Outcomes**Class:** S.Y.B.A. General- 2 (SEM III)**Course:** MN (Theory)**Subject :** MARATHI**Course Code :** MAR-211- MN**Title of Course :** मराठी साहित्य : चरित्र**Weightage:** 1= weak or low relation, 2= moderate or partial relation, 3= strong or direct relation

Course Outcomes	Programme Outcomes (POs)									
	PO 1	PO 2	PO 3	PO 4	PO 5	PO 6	PO 7	PO 8	PO 9	PO 10
CO 1	3	1	1	1	1	1	1	1	1	1
CO 2	1	1	1	1	3	1	1	1	1	1
CO 3	1	1	3	1	1	1	1	1	1	1
CO 4	1	3	1	1	1	1	1	1	3	1
CO 5	1	1	1	1	1	3	1	3	1	1
CO 6	1	1	1	3	1	1	1	1	1	3
CO 7	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1

Justification for the mapping**PO1: Critical and Creative Thinking:**

CO1: भाषेच्या विविध अविष्कारामुळे संवाद लेखन, अर्जलेखन, व लेखन विषयक नियम कळतील आणि भाषेची समृद्धता विकसित होईल.

PO2: Communication Skill:

CO4: आधुनिक मराठी साहित्यात अनेक चरित्रात्मक लेखनाची रचना कळेल व अनेक लेखकांच्या चरित्रात्मक लेख विद्यार्थ्यांना समजून येतील. व लेखी व तोंडी प्रभावीपणे विचार आणि कल्पना व्यक्त करतील.

PO3: Multicultural Competence:

CO3: चरित्र वाङ्मयाची ओळख होईल व चरित्रकाराच्या वाङ्मयाचा अन्वयार्थ लावण्याची दृष्टी निर्माण होऊन साहित्यिक कौशल्ये सामाजिक दृष्टिकोनातून समाजातील व विविध चरित्रांचा प्रभाव साधण्याची क्षमता निर्माण होईल.

PO4: Research Skills:

CO6: विशिष्ट कालखंडातील साहित्याची सामाजिक, सांस्कृतिक, आणि वाङ्मयीन पार्श्वभूमी समजून घेऊन कालखंडाचा अभ्यास केल्यास संशोधनात्मक दृष्टी विकसित होईल. व संशोधन करण्यास चालना मिळेल.

PO5: Environmental awareness:

CO2: व्यक्तीच्या चरित्रातून त्याच्या परिसरातील सामाजिक, राजकीय, शैक्षणिक, सांस्कृतिक पर्यावरणाचा अभ्यास होईल.

PO6: Problem-solving Abilities:

CO5: चरित्रात्मक लेखनाची क्षमता विकसित होऊन विद्यार्थ्यांच्या विचारांना स्पष्टता येईल व मूल्यमापन करण्याची क्षमता विकसित होईल.

PO7: Collaboration and Teamwork:

CO7. मराठी साहित्य चरित्र प्रकारच्या अभ्यासामुळे पुढे पदव्युत्तर अभ्यासक्रमाची पूर्वतयारी होईल.

PO8: Value inculcation:

CO5: चरित्रात्मक लेखनाची क्षमता विकसित होऊन आपल्या विचारांना स्पष्टता येऊन मूल्यमापन करण्याची क्षमता विकसित होऊन चरित्रात्मक संकल्पना विकसित होईल.

PO9: Digital and technological skills:

CO8 : आधुनिक तंत्रज्ञानाच्या साहाय्याने माध्यमातून चरित्र व्यक्तीच्या जीवनावर आधारित माहिती पटाच्या माध्यमातून कार्य कर्तृत्वाचा परिचय होईल.

PO10: Community Engagement and Service:

CO6. चारीत्राच्या माध्यमातून विशिष्ट कालखंडामध्ये चरित्र नायकाने केलेल्या सेवेचा समाजावर प्रभाव पडेल त्या पार्श्वभूमीवर साहित्याच्या प्रेरणा प्रवृत्तीचा प्रभाव समाजावर पडेल.

*****

CBCS Syllabus as per NEP 2020 for F.Y.B.A Marathi (2023 Pattern)

Name of the Programme	: B.A Marathi
Programme Code-	: UAMAR
Class	: S.Y. B. A.
Semester	: III
Course Type	: OE
Course Name	: माहितीपट : निर्मिती व स्वरूप
Course Code	: MAR-216-OE
No. of Lecturer	: 30
No. of Credit	: 02

Course Objective

१. माहितीपटाची रचना समजून घेणे.
२. माहितीपटाच्या निर्मितीप्रक्रियेचे स्वरूप समजून घेणे.
३. माहितीपट रचनेचे घटक व साधने लक्षात घेणे.
४. माहितीपट निर्मितीचे कार्य जाणून घेणे.
५. माहितीपटाची संहिता व वैशिष्ट्ये समजून घेणे.
६. माहितीपटाची उद्दिष्ट्ये व प्रयोजनांचे आकलन करून घेणे.
७. माहितीपटाचे समाज परिवर्तनातील स्थान समजून घेणे.

Course Outcome

- CO1** माहितीपटाची रचना समजून घेता येईल.
- CO2** माहितीपटाच्या निर्मितीप्रक्रियेचे स्वरूप समजून घेता येईल.
- CO3** माहितीपटरचनेच्या घटकांचे स्थान लक्षात घेता येईल.
- CO4** माहितीपट निर्मितीचे कार्य जाणून घेता येईल.
- CO5** माहितीपट संहिता व वैशिष्ट्ये समजून घेता येईल.
- CO6** विद्यार्थ्यांना माहितीपटाची उद्दिष्ट्ये व प्रयोजनांचे आकलन होईल.
- CO7** माहितीपटाचे समाजपरिवर्तनातील स्थान समजून येईल.

Topics and Learning Points		
घटक	तपशील	तासिका
१	माहितीपटाचे स्वरूप <ul style="list-style-type: none"> • माहितीपट (डॉक्युमेंटरी) म्हणजे काय ? • माहितीपटासाठीची पूर्वतयारी • माहितीपटाचे संहिता लेखन 	३०
२	माहितीपट निर्मितीची प्रक्रिया <ul style="list-style-type: none"> • प्रत्यक्ष चित्रीकरण • छायाचित्रे व अन्य दस्तऐवज 	
३	माहितीपटाचे निवेदन <ul style="list-style-type: none"> • माहितीपटाची भाषा • माहितीपटाची रचना 	

संदर्भ ग्रंथ-

१. दूरदर्शनसाठी लेखन – केशव केळकर
२. सृजनात्मक लेखन – आनंद पाटील
३. मराठी लेखन मार्गदर्शिका – यस्मिन शेख
४. फिचर रायटिंग – प्रसन्नकुमार अकलूजकर
५. भयंकर सुंदर मराठी भाषा – ल. न. गोखले
६. व्यावहारिक व उपयोजित मराठी – डॉ. मनोहर रोकडे
७. उपयोजित मराठी – डॉ. संदीप माळी
८. चित्रपट : एक कला, दीक्षित विजय, नाशिक, १९७९, रेणुका प्रकाशन.
९. सत्यजित राय यांची चित्रसंपदा, दासगुप्ता, चिदानंद, अनुवाद : सुधीर नांदगावकर, अभिजात, मुंबई, १९९४, ग्रंथाली प्रकाशन
१०. तीन अंकी शोकांतिका, खोपकर, अरुण, गुरुदत्त: मुंबई- १९८५, ग्रंथाली.
११. भरताचे नाट्यशास्त्र, केतकर, गोदावरी, मुंबई, पॉप्युलर.
१२. भारतीय नाट्यप्रयोग विज्ञान, जोशी, अ.म., पुणे, १९६५, व्हीनस.
१३. लोकरंगभूमी, पांडे, प्रभाकरं, औरंगाबाद, १९९४, गोदावरी प्रकाशन.
१४. नाट्यचर्चा. सावंत, कृ.द.,
१५. नाट्यदर्शन, डॉ.सुभेदार, सुनील, मुंबई, १९८१, मुंबई मराठी साहित्य मंडळ.
१६. कला आणि मानव: बा. सी. मर्ढेकर, भाषांतर रा.भि.जोशी, मौज प्रकाशन, मुंबई, 1983
१७. सौंदर्य विचार, राजीव नाईक, मुंबई मराठी साहित्य संघ, मुंबई 1983.
१८. कोरा कॅनव्हास, प्रभाकर बर्वे, मौज प्रकाशन, मुंबई, 1990.

१९. मानव्यविद्याचा अधिष्ठान अभ्यासक्रम ,य.च.म.मु.वि नाशिक
१३. मराठी रंगभूमी स्थित्यंतरे- डॉ मकरंद साठे
१४. चित्रपटांचा आस्वाद कसा घ्यावा?- विजय पाडळकर,
१५. उंच माणूस-सत्यजित रे
१६. मराठी रंगभूमीवरील ३० रात्री- बापू लिमये, पॉप्युलर प्रकाशन

*****

Choice Based Credit System Syllabus (2023 Pattern)

(As Per NEP 2020)

Mapping of Program Outcomes with Course Outcomes**Class:** S.Y.B.A. (SEM III)**Subject:** MARATHI**Course:** OE**Course Code:** MAR-216-OE**Title of Course :** माहितीपट : निर्मिती व स्वरूप**Weightage:** 1= weak or low relation, 2= moderate or partial relation, 3= strong or direct relation

Course Outcomes	Programme Outcomes (POs)									
	PO 1	PO 2	PO 3	PO 4	PO 5	PO 6	PO 7	PO 8	PO 9	PO 10
CO 1	3	1	1	1	1	1	1	1	1	1
CO 2	1	3	1	3	1	1	1	1	1	1
CO 3	1	1	1	1	1	1	1	1	1	3
CO 4	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
CO 5	1	1	1	1	3	1	3	1	1	1
CO 6	1	1	1	1	1	3	1	1	1	1
CO 7	1	1	3	1	1	1	1	3	3	1

Justification for the mapping**PO1: Critical and Creative Thinking:**

CO1: माहितीपटाचा प्रारंभिक भाग मुख्य प्रश्नासाठी महत्वाचा असतो. या भागात, मुख्य प्रश्नाचे निर्देशन, विचारांचे विश्लेषण, आणि प्रयोगांचे वर्णन करत असतो त्यामुळे विद्यार्थ्यांना माहिती पटाच्या माध्यमातून एखाद्या घटनेचे विश्लेषण प्रयोग कसा करायचा ते समजून येईल.

PO2: Communication Skill:

CO2: माहितीपट निर्माणासाठी, सर्व माहितीचे संग्रहण करणे आवश्यक असते. यामध्ये, प्राधान्याने विषय, विवरण, आणि अन्य गोष्टी समाविष्ट केल्या जातात. माहितीपटामुळे समूहगत, प्रेक्षकवर्ग, रसिकता इ.घटकाच्या बाबी विद्यार्थ्यांच्या लक्षात येतील.

PO3: Multicultural Competence:

CO7: माहितीपटामुळे समाजामध्ये सामाजिक संदेशन होते. व माहितीपटामुळे नवीन रोजगारनिर्मिती करण्यात मदत करू शकतो व विद्यार्थ्यांना आपल्या क्षेत्रातील संभाव्य करिअर्सच्या संधी उपलब्ध होऊन माहितीपटाचे समाजपरिवर्तनातील स्थान समजून येईल.

PO4: Research Skills:

CO2: माहितीपटामधील सामाजिक, सांस्कृतिकदृष्ट्या घटना समजल्यामुळे विद्यार्थ्यांना संशोधन करण्यास वाव मिळेल.

PO5: Environmental awareness:

CO5: आकाशवाणी, दूरदर्शन यासारख्या माध्यमामुळे विद्यार्थ्यांना प्रत्यक्षात यातून माहितीपटाची माहिती मिळेल व माहितीपटाची संहिता लेखन कसे करावे यातून एक सामाजिक व पर्यावरणीय जडण-घडण विद्यार्थ्यांना समजून येईल.

PO6: Problem-solving Abilities:

CO6: विद्यार्थ्यांना माहितीपटाची उद्दिष्ट्ये व प्रयोजनांचे आकलन होऊन माहितीपट निर्मिती करण्याचे कौशल्ये विकसित होईल.

PO7: Collaboration and Teamwork:

CO5: आकाशवाणी, दूरदर्शन यासारख्या माध्यमामुळे विद्यार्थ्यांना प्रत्यक्षात माहितीपटाची माहिती मिळेल व माहितीपटाची संहिता लेखन कसे करावे हे समजून येईल.

PO8: Value inculcation:

CO7: विद्यार्थ्यांना माहितीपटाचे चित्रीकरण, माहितीपटाची भाषा, माहितीपटाची रचना इ. सर्व बाबी लक्षात घेतल्यास माहितीपटाचे समाजातील स्थान समजून येईल.

PO9: Digital and technological skills:

CO7: विद्यार्थ्यांना माहितीपटामुळे माहितीपटाचे चित्रीकरण, माहितीपटाची भाषा, माहितीपटाची रचना इ. सर्व बाबी लक्षात येतील.

PO10: Community Engagement and Service:

CO3: माहितीपटामुळे सामाजिक, सांस्कृतिक घटना व त्यांचा जीवनाशी असलेला सहसंबंध इ. घटक समजल्यामुळे माहितीपटाची उद्दिष्ट्ये व प्रयोजन यांचे आकलन होईल.

*****

CBCS Syllabus as per NEP 2020 for S.Y.B.A Marathi (2023 Pattern)

Name of the Programme	: B.A Marathi
Programme Code-	: UAMAR
Class	:S.Y. B. A.
Semester	: III
Course Type	: VSC
Course Name	: भाषा आणि व्यक्तिमत्त्व विकास
Course Code	: MAR-221-VSC
No. of Lecturer	: 30
No. of Credit	: 02

Course Objective

- 1) व्यक्तिमत्त्व विकासाचे महत्त्व सांगता येईल.
- 2) व्यक्तिमत्त्व विकासातील भाषेचे स्थान समजावून घेणे.
- 3) भाषा आणि व्यक्तिमत्त्व विकास यांचा सहसंबंध लक्षात घेणे.
- 4) व्यक्तिमत्त्व विकासावर सांस्कृतिक घटकांचा प्रभाव कसा पडतो याचे विवेचन करता येईल..
- 5) व्यक्तिमत्त्व विकासावर सामाजिक घटकांचा प्रभाव तपासता येईल.
- 6) आधुनिक समाजमाध्यमांचा व्यक्तिमत्त्वावर पडणारा प्रभाव लक्षात घेणे.
- 7) व्यक्तिमत्त्व विकासाचे मानवी जीवनातील स्थान समजावून घेणे.

Course Outcome

- CO1.** व्यक्तिमत्त्व विकासातील भाषेचे स्थान समजेल.
- CO2.** व्यक्तिमत्त्व विकासाचे महत्त्व लक्षात येईल.
- CO3.** भाषा आणि व्यक्तिमत्त्व विकास यांचा सहसंबंध लक्षात येईल.
- CO4.** व्यक्तिमत्त्व विकासावर सांस्कृतिक घटकांचा प्रभाव समजेल.
- CO5.** व्यक्तिमत्त्व विकासावर सामाजिक घटकांचा प्रभाव माहीत होईल.
- CO6.** आधुनिक समाजमाध्यमांचा व्यक्तिमत्त्वावर पडणारा प्रभाव लक्षात येईल.
- CO7.** व्यक्तिमत्त्वाचा विकास साधण्यास विद्यार्थी प्रवृत्त होतील.

Topics and Learning Points

घटक	तपशील	तासिका
१	व्यक्तिमत्त्व विकासातील भाषेचे स्थान <ul style="list-style-type: none"> • भाषा म्हणजे काय ? • व्यक्तिमत्त्व विकासातील भाषेचे स्थान व महत्त्व • भाषा आणि व्यक्तिमत्त्व यांचा सहसंबंध 	१०
२	व्यक्तिमत्त्व विकास <ul style="list-style-type: none"> • व्यक्तिमत्त्व विकास संकल्पना आणि स्वरूप • व्यक्तिमत्त्व विकासाचे मानवी जीवनातील स्थान आणि महत्त्व 	१०
३	व्यक्तिमत्त्व विकासाचे घटक <ul style="list-style-type: none"> • कुटुंब • समाज • शाळा व महाविद्यालय • संस्कृती • परिस्थिती व प्रसारमाध्यमे इ. एकूण प्रभाव 	१०

संदर्भ ग्रंथ-

1. व्यावहारिक मराठी –डॉ.सयाजीराजे मोकाशी, डॉ. रंजना नेमाडे
2. व्यावहारिक मराठी-डॉ. ल. रा. नसिराबादकर (फडके प्रकाशन कोल्हापूर)
3. व्यावहारिक मराठी-पुणे विद्यापीठ प्रकाशन
4. मराठी साहित्य : प्रेरणा आणि स्वरूप, संपादक डॉ. गो. मा. पवार, डॉ. म.द. हातकणंगलेकर
5. मराठी भाषेची संवाद कौशल्ये (पुस्तक क्र. १ ते ८) य.च.म. मुक्त विद्यापीठ, नाशिक
6. व्यक्तिमत्त्व विकास, य.च.म. मुक्त विद्यापीठ, नाशिक
7. वैखरी, भाषा आणि भाषा व्यवहार, डॉ. अशोक केळकर
8. व्यासपीठ- डॉ. महादेव वाळुंज, अक्षरमानव प्रकाशन, पुणे
9. व्यक्तिमत्त्व विकासासाठी संभाषण व लेखन कौशल्ये- डॉ. पृथ्वीराज तौर, डॉ. शैलेंद्र लेंडे, डॉ. वंदना महाजन, अ पब्लिकेशन्स, जळगाव
10. व्यक्तिमत्त्व विकास- प्रा. विनय पाटील, अथर्व पब्लिकेशन्स, जळगाव
11. मराठी भाषिक कौशल्ये विकास- डॉ. पृथ्वीराज तौर, अथर्व पब्लिकेशन्स, जळगाव
12. व्यावहारिक मराठी ल. रा. नसिराबादकर, फडके प्रकाशन, कोल्हापूर

*****

Mapping of Program Outcomes with Course Outcomes**Class:** S.Y. B. A. (SEM III)**Subject:** MARATHI**Course:** VSC**Course Code:** MAR-221-VSC**Title of Course :** भाषा आणि व्यक्तिमत्त्व विकास**Weightage:** 1= weak or low relation, 2= moderate or partial relation, 3= strong or direct relation

Course Outcomes	Programme Outcomes (POs)									
	PO 1	PO 2	PO 3	PO 4	PO 5	PO 6	PO 7	PO 8	PO 9	PO 10
CO 1	3	1	1	1	1	1	1	1	1	1
CO 2	1	3	1	1	1	1	1	1	1	1
CO 3	1	1	3	1	1	3	3	1	1	1
CO 4	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
CO 5	1	1	1	3	3	1	1	3	1	1
CO 6	1	1	1	1	1	1	1	1	3	1
CO 7	1	1	1	1	1	1	1	1	1	3
CO 8	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1

Justification for the mapping**PO1: Critical and Creative Thinking:**

CO1: व्यक्तिमत्त्व विकासातील भाषेचे स्थान खूप महत्वाचे आहे. भाषेचा वापर व्यक्तींच्या संवाद क्षमता वाढवतो आणि त्यांना सामाजिक संबंधांच्या बांधिलकीत मदत करतो. भाषेची निवड त्याच्या व्यक्तिमत्त्वावर अत्यंत प्रभावी ठरते.

PO2: Communication Skill:

CO2: विविध प्रकारच्या भाषिक कौशल्यामुळे विद्यार्थ्यांच्यामध्ये व्यक्तिमत्त्व विकासात वाढ होते.

PO3: Multicultural Competence:

CO3: भाषा आणि व्यक्तिमत्त्व विकास यांचा सहसंबंध लक्षात येईल.

PO4: Research Skills:

CO5: विविध भाषेचा अभ्यास केल्यामुळे विद्यार्थ्यांमध्ये भाषिक क्षमता विकसित होऊन संशोधन करण्यास वाव मिळेल.

PO5: Environmental awareness:

CO5: विद्यार्थ्यांच्या व्यक्तिमत्त्व विकासावर सामाजिक आणि भाषिक घटकांचा प्रभाव पडून पर्यावरणीय वातावरण तयार होईल.

PO6: Problem-solving Abilities:

CO3: भाषा आणि व्यक्तिमत्त्व विकास यांचा सहसंबंध विद्यार्थ्यांच्या लक्षात येईल.

PO7: Collaboration and Teamwork:

CO3: व्यक्तिमत्त्व विकासासाठी परस्पर पूरक असणाऱ्या घटकाची विद्यार्थी चर्चा करतील व त्यांच्यात भाषिक आदान-प्रदान होईल.

PO8: Value inculcation:

CO5: भाषा आणि व्यक्तिमत्त्व विकास यांच्या अभ्यासाने विद्यार्थ्यांची भाषिक क्षमता वाढेल आणि व्यक्तिमत्त्व विकास होईल.

PO9: Digital and technological skills:

CO6: दूरदर्शन, आकाशवाणी, व्युटूब, ICT डिजिटल माध्यमांचा भाषा शिक्षण व व्यक्तिमत्त्व विकासासाठी वापर होईल.

PO10: Community Engagement and Service:

CO7: भाषा आणि व्यक्तिमत्त्व विकास साधण्यास विद्यार्थी प्रवृत्त होऊन त्याचा सामाजिक विकासास उपयोग होईल.

*****

CBCS Syllabus as per NEP 2020 for S.Y.B.A./S.Y B.Com./S.Y B.Sc./ S.Y.B.Sc(Comp. Sci) SYBBA, SYBBA(CA) S.Y.B.Voc. Marathi (2023 Pattern)

Name of the Programme	: BA./B.Com/B.Sc./B.Voc Marathi
Programme Code-	: UAMAR
Class	: S.Y.B.A./S.Y B.Com./S.Y B.Sc./ S.Y.B.Sc(Comp. Sci) SYBBA, SYBBA(CA) S.Y.B.Voc. (MARATHI)
Semester	: III
Course Type	: AEC
Course Name	: भाषिक उपयोजन व लेखन कौशल्ये
Course Code	: MAR-231-AEC
No. of Lecturer	: 30
No. of Credit	: 02

Course Objective

१. माहितीपत्रकाचे स्वरूप समजून घेणे.
२. माहितीपत्रकाचे लेखन व प्रकार अभ्यासाने.
३. मराठी भाषेच्या व्यावसायिक लेखनाचे स्वरूप समजावून सांगणे.
४. विद्यार्थ्यांमधील नवनिर्माण क्षमता विकसित करणे.
५. घोषवाक्याचे लेखन व प्रयोजन अभ्यासणे
६. स्मरणिकेचे सामाजिक, सांस्कृतिक व वाङ्मयीन महत्त्व लक्षात घेणे.
७. स्मरणिका प्रकाशनाचा हेतू समजून घेणे .

Course Outcome

- CO1** - माहितीपत्रकाचे स्वरूप लक्षात येईल.
- CO2** - माहितीपत्रकाचे लेखन व प्रकार अभ्यासाता येईल.
- CO3-** मराठी भाषेच्या व्यावसायिक लेखनाचे स्वरूप समजेल.
- CO4-** विद्यार्थ्यांमधील नवनिर्माण क्षमता विकसित होईल.
- CO5-** घोषवाक्याचे लेखन व प्रयोजन हेतू स्पष्ट होईल.
- CO6-** स्मरणिकेचे सामाजिक, सांस्कृतिक व वाङ्मयीन महत्त्व लक्षात येईल.
- CO7-** स्मरणिका प्रकाशनाचा हेतू समजेल..

Topics and Learning Points

घटक	तपशील	तासिका
१	माहितीपुस्तिका <ul style="list-style-type: none"> माहितीपुस्तिकेचे स्वरूप माहितीपुस्तिकेची आवश्यकता, लेखन, नमुना 	30
२	घोषवाक्य <ul style="list-style-type: none"> घोषवाक्याचे स्वरूप व वैशिष्ट्ये घोषवाक्याचे प्रयोजन व लेखन 	
३	स्मरणिका <ul style="list-style-type: none"> स्मरणिकेचे स्वरूप स्मरणिकेचा आकार, मुखपृष्ठ/मलपृष्ठ, मांडणी व सजावट 	

संदर्भ ग्रंथ-

२०. व्यावहारिक मराठी -डॉ.सयाजीराजे मोकाशी, डॉ. रंजना नेमाडे
२१. व्यावहारिक मराठी-डॉ. ल. रा. नसिराबादकर (फडके प्रकाशन कोल्हापूर)
२२. मराठी भाषा : उपयोजन व सर्जन -प्रा.सुहासकुमार बोबडे , युनिटी प्रकाशन, पुणे
२३. मराठी साहित्य : प्रेरणा आणि स्वरूप, संपादक डॉ. गो. मा. पवार, डॉ. म.द. हातकणंगलेकर
२४. मराठी भाषेची संवाद कौशल्ये (पुस्तक क्र. १ ते ८) य.च.म. मुक्त विद्यापीठ, नाशिक
२५. घोषवाक्य स्वरूप आणि प्रयोजन-डॉ. मधुकर क्षीरसागर, चिन्मय प्रकाशन, पुणे
२६. वैखरी, भाषा आणि भाषा व्यवहार, डॉ. अशोक केळकर
२७. व्यासपीठ- डॉ. महादेव वाळुंज, अक्षरमानव प्रकाशन, पुणे
२८. व्यक्तिमत्त्व विकास- प्रा. विनय पाटील, अथर्व पब्लिकेशन्स, जळगाव
२९. मराठी भाषिक कौशल्ये विकास- डॉ. पृथ्वीराज तौर, अथर्व पब्लिकेशन्स, जळगाव
३०. लेखन कौशल्ये- मुद्रितशोधन आणि सर्जनशील लेखन, अथर्व पब्लिकेशन्स, जळगाव
३१. उपयोजित मराठी लेखन व संवादकौशल्याचा परिचय- सत्यजित साळवे, अथर्व पब्लिकेशन्स,
३२. आधुनिक भारतीय भाषा गीतांजली चिने, हरेश शेळके, प्रशांत पब्लिकेशन, जळगाव, २०२०
३३. व्यावहारिक मराठी ल. रा. नसिराबादकर, फडके प्रकाशन, कोल्हापूर

*****

Choice Based Credit System Syllabus (2023 Pattern)

(As Per NEP 2020)

Mapping of Program Outcomes with Course Outcomes**Class :** S.Y.B.A./S.Y B.Com./S.Y B.Sc./ S.Y.B.Sc(Comp. Sci) SYBBA, SYBBA(CA) S.Y.B.Voc.**Subject:** MARATHI**Course:** AEC**Course Code:** MAR-231-AEC**Title of Course :** भाषिक उपयोजन व लेखन कौशल्ये**Weightage:** 1= weak or low relation, 2= moderate or partial relation, 3= strong or direct relation

Course Outcomes	Programme Outcomes (POs)									
	PO 1	PO 2	PO 3	PO 4	PO 5	PO 6	PO 7	PO 8	PO 9	PO 10
CO 1	3	1	1	1	1	1	1	1	1	1
CO 2	1	1	1	1	1	3	1	1	1	1
CO 3	1	1	1	1	1	1	1	1	3	1
CO 4	1	3	1	1	1	1	1	1	1	1
CO 5	1	1	1	1	3	1	3	1	1	1
CO 6	1	1	3	1	1	1	1	3	1	1
CO 7	1	1	1	2	1	1	1	1	1	3

Justification for the mapping**PO1: Critical and Creative Thinking:**

CO1: माहितीपर लेखन ही संकल्पना विद्यार्थ्यांना समजून येईल. माहितीपर लेखनाची प्रयोजने स्वरूप इ. बाबी स्पष्ट समजून येतील.

PO2: Communication Skill:

CO4: विद्यार्थ्यांना स्वतंत्र विचार करण्याचे प्राधान्य असल्यामुळे कशा पद्धतीने संवाद केला जातो लेखी आणि तोंडी प्रभावी पणे विचार मांडण्यास विद्यार्थी तयार होईल. एक समृद्ध संवादात्मक वातावरण तयार होईल.

PO3: Multicultural Competence:

CO6: स्मरणिका अशी एक वस्तु आहे ज्याला सामाजिक, सांस्कृतिक, आणि वाङ्मयीन महत्त्व अत्यंत महत्त्व आहे. सामाजिक सांस्कृतिक ऐतिहासिक घटनांची माहिती विद्यार्थ्यांना समजून येईल.

PO4: Research Skills:

CO7: स्मरणिका प्रकाशनाचा हेतू प्रसिद्ध व्यक्तीच्या जीवनावर प्रकाश टाकल्यास विद्यार्थ्यांना संशोधनात्मक दृष्टी विकसित होईल.

PO5: Environmental awareness:

CO5: घोषवाक्याचे लेखन आणि प्रयोजन हे व्यावसायिक लेखनासाठी तयार केले जातात यातून वाचकांना व विद्यार्थ्यांना पर्यावरण जागर करण्याची प्रेरणा मिळेल.

PO6: Problem-solving Abilities:

CO2: माहितीपत्रक हा एक प्रकारचा लेखन प्रकार आहे ज्यात माहितीसंच विविध प्रकारच्या विषयांची माहिती दिली जाते. या पत्रकात कोणत्याही घटना, प्रकार, कार्यक्रम किंवा संघटना याबद्दलची माहिती संक्षेपितपणे दिली जाते. ती विद्यार्थ्यांना समजून येईल.

PO7: Collaboration and Teamwork:

CO5: घोषवाक्याचे लेखन आणि प्रयोजन हे खासगी प्रयोजनानुसार असतात. घोषणा वाचकांना काही करण्याची प्रेरणा देण्याची आणि विश्वास वाढवण्याची एक प्रमुख प्रयोजना असते. घोषवाक्याचे लेखन केल्याने विद्यार्थ्यांत आत्मविश्वास वाढीस लागेल.

PO8: Value inculcation:

CO6: माहिती पुस्तिका ही एखादा उद्देश समोर ठेऊन केली जाते समाज जनजागृतीसाठी व प्रबोधनासाठी तिचा उपयोग केला जातो यातून विद्यार्थ्यांस गोडी निर्माण होईल.

PO9: Digital and technological skills:

CO3: नव्या माध्यमासाठी विशेषतः इलेक्ट्रॉनिक्स माध्यमांसाठी मराठी भाषेच्या व्यावसायिक लेखनाचे स्वरूप विद्यार्थ्यांना समजेल.

PO10: Community Engagement and Service:

CO7: स्मरणिका, माहितीपुस्तिकेच्या माध्यमातून समाजातील, विविध सेवासुविधांचा लाभ जनसामान्यां पर्यंत पोहोचवता येईल.त्यातून प्रचार व प्रसार घडेल.

*****